

nederlandse zuivel organisatie

Land- en Tuinbouworganisatie Nederland
Adres : Bezuidenhoutseweg 105-113
2594 AC Den Haag
Telefoon : +31(0)70-3382700
E-mail : secretariaat@lto.nl

PER MAIL VERZONDEN

Datum : 29 juni 2018
Ons kenmerk : 180626\JA\MC
Onderwerp : Klimaatopgave 2050 irt omvang veestapel
Informatie : Auke Jan Veenstra | aveenstra@lto.nl

Geachte heer van Geel,

LTO Nederland, Rabobank Nederland, het NAJK en de Nederlandse Zuivelorganisatie NZO vragen uw aandacht voor het volgende.

De doelen van het Parijs Akkoord voor het nationale klimaatbeleid, hebben op verschillende niveaus betekenis voor de land- en tuinbouw. De komende jaren gaan wij in beeld brengen hoe groot de impact is van maatregelen en wat de consequenties zijn voor onze leden van de mogelijke opgaven in het kader van het klimaatbeleid richting 2050. Wij zijn door het kabinet uitgenodigd om aan de klimaattafel een concrete bijdrage te leveren, met kennis en mandaat. We zijn gekomen met concrete, doorrekenbare maatregelen om minimaal de gevraagde 3,5 megaton te realiseren. Daarmee voldoen wij aan de gestelde opdracht.

Met de door de verschillende land- en tuinbouwsectoren te nemen maatregelen voor de reductie van broeikasgassen richting 2030, waarbij zal worden ingegrepen op bedrijfsniveau wanneer de opgave niet wordt gerealiseerd, hebben we onze nek zeer ver uitgestoken. Maar wanneer daarbij wordt aangekondigd dat daarbovenop volume maatregelen worden voorzien, met het oog op mogelijke reductiedoelstellingen na 2030 richting 2050, dan zal het draagvlak bij onze leden voor het nationale klimaatbeleid zwaar onder druk komen te staan. Wij voorzien dat de 'schaduwwerking' van deze koers groot is. Investerings zullen achterblijven en de noodzakelijke innovaties komen niet van de grond. Een situatie die ons inziens niet wenselijk is en door u zou moeten worden voorkomen.

Wij wijzen op het traject op EU niveau waar de nadere taakstelling voor 2050 moeten worden vastgesteld met daarbij een verdeling over economische sectoren en lidstaten. Hier zal ook het perspectief omtrent de ontwikkeling van de land en tuinbouw in de EU worden geschetst. Daarnaast wordt in andere economische sectoren niet gestuurd op vermindering van directe activiteit. Verder zal de komende jaren bijvoorbeeld moeten worden bekeken in hoeverre innovaties kunnen leiden tot vermindering van broeikasgasuitstoot in de land- en tuinbouw en in hoeverre koolstof in landbouwbodems kan worden opgeslagen. We staan pas aan het begin van deze trajecten.

Mede daartoe is het nuttig om de komende jaren nader onderzoek te doen naar scenario's waarin de sector zich kan ontwikkelen. Met daarbij in het oog houdend de mogelijke broeikasgasreductie taakstelling na 2030 richting 2050, waarbij afwenteling en carbon leakage wordt voorkomen en cross overs worden gezocht. Met betrokken partijen kunnen de nadere uitgangspunten voor een dergelijk onderzoek worden geformuleerd.

Het uitvoeren van een onderzoek reeds in de komende maanden, gericht op het introduceren van additionele volume maatregelen bovenop de reeds overeengekomen technische maatregelen, met als doel om daar nu al consequenties aan te verbinden, ook voor 2030, is wat ons betreft in strijd met het Regeerakkoord en derhalve niet aan de orde en niet acceptabel.

We staan uiteraard open voor nader overleg.

Met vriendelijke groeten,

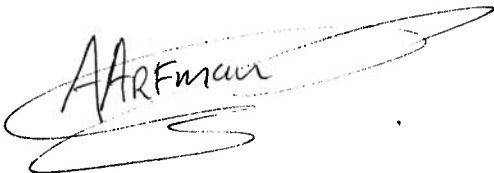
M.A.E. Calon
Voorzitter LTO Nederland

J.H. Van der Hoogte
Voorzitter NZO,

R. Huirne
Rabobank

A. Arfman
Voorzitter NAJK